

El moviment cecilià (1 ECTS)
Prof. Xosé Aviñoa

COMPETÈNCIES GENERALS

Competència 1	Dominar les bases musicals del context litúrgic	Específica
Competència 2	Dominar les bases litúrgiques del context musical	Específica
Competència 3	Obtenir visió general interdisciplinària de totes les àrees curriculars (història, litúrgia, música, arxius, patrimoni, estètica, paleografia, execució musical, musicologia, anàlisi musicològica)	Específica
Competència 4	Obtenir les bases tècniques per a una gestió de patrimoni musical litúrgic (Informàtica, arxivística, procediments, anàlisis)	Específica
Competència 5	Dominar les àrees de recerca i investigació del camp musical litúrgic	Específica
Competència 6	Habilitat per treball en equips interdisciplinaris	Transversal
Competència 7	Domini dels temes litúrgics i musicals i el seu context	Transversal
Competència 8	Domini de les àrees de recerca i gestió del camp musical litúrgic	Transversal
Competència 9	Disposar de les eines de gestió, difusió management del camp musical litúrgic	Transversal
Competència 10	Domini del recursos tècnics i de gestió i conservació del patrimoni musical litúrgic	Transversal

El moviment cecilià: entre la història i la musicologia

Descriptors	Música litúrgica; Litúrgia i formes musicals; Història del pensament teològic
Competència 1	Dominar les bases musicals del context litúrgic
Competència 3	Obtenir visió general interdisciplinària de totes les àrees curriculars (història, litúrgia, música, arxius, patrimoni, estètica, paleografia, execució musical, musicologia, anàlisi musicològica)
Competència 5	Dominar les àrees de recerca i investigació del camp musical litúrgic
Competència 8	Domini de les àrees de recerca i gestió del camp musical litúrgic

Continguts

La música litúrgica en la història dels segles XIX i XX
La renovació dels paràmetres de referència
Encíclica i congressos de música litúrgica
Aplicació en la pràctica litúrgica en un segle convuls com el XX

Programa

El Moviment Cecilià: entre la història i la musicologia (3 crèdits optatius)

Prof. Dr. Xosé Aviñoa (UB)

0.-Fonts documentals per a l'estudi del moviment: arxius, documents papals, literatura vinculada

1.-Panorama històric en els segles XIX i XX

Els processos revolucionaris

Les desamortitzacions

La irrupció de l'òperisme i la lírica en el consum musical

La renovació tecnològica: harmònim i orgue pneumàtic i elèctric

2.-El Moviment Cecilianista. La recerca dels orígens

El moviment neogregorià de Solesmes

Presència d'aquest moviment a Catalunya

3.-El *Motu Proprio* de Pius Xè

L'autor

El text i el context

La seva projecció litúrgica

4.-Els congressos de Música Sagrada a Espanya

5.- Projecció del moviment cecilianista

Normativa religiosa derivada. L'aplicació del gregorià i la música polifònica

El progressiu allunyament dels models acadèmic i religiós

El debat sobre l'orgue com a reflex de la crisi produïda per la tecnologia

6.- El *Sacrosantum Concilium - Constitutio de sacra liturgia* en el Concili Vaticà II

El moviment internacional (Taizé)

La popularització dels processos creatius: Missa Luba, missa de jazz, etc.

Els grups alternatius (Kairós, etc.)

BIBLIOGRAFIA

- Aigrain, R. *La musique religieuse*, s.d.
- Alday, J. M. *Luis Iruarrizaga (1891-1991) En el centenario de su nacimiento*, Bilbao, 1991
- Altisent, Miquel, *Pio X y la Música Sagrada*, Barcelona, 1953
- Altisent, Miquel, *El cant gregorià, un model de música religiosa*, 1971
- Álvarez Pérez, José M^a, *La música en el culto litúrgico de la Iglesia*, Astorga, 1961
- Amengual, Francisco, *La música religiosa en Mallorca*, 1905
- Anglès, Higini, "El IV Congrés Nacional de Música Sagrada celebrat a Vitòria", a *Revista Musical Catalana*, 1928, 437-445.
- ARAIZ, Andrés, *Historia de la música religiosa en España*, Barcelona, 1942
- Baldelló, Francesc, "25 anys de *Motu Proprio*", a *Revista Musical Catalana*, 1928.433-436.
- Baldelló, Francesc, "Bibliografia a l'entorn del *Motu Proprio* de Pius X sobre música sagrada", a *Revista Musical Catalana*, 1929, p. 323-329.
- Baldelló, Francesc, "La commemoració del *Motu Proprio* de Pius X", RMC, 1929, p. 12-17.
- Clément, Félix, *Histoire générale de la musique religieuse*, 1861
- Codina, Daniel, *La música religiosa a la ciutat de Barcelona : SS.XVII-XIX*, 2002
- Colling, Alfred, *Historia de la Música Cristiana*, Andorra, 1958.
- Congreso Nacional de Música Sagrada*. Valladolid, 1907
- DD.AA., *Crónica del cuarto Congreso Nacional de Música Sagrada celebrado en Vitoria*, 19-22 Nov. 1928
- DD.AA., *Cronica del primer Congreso Nacional de Música Sagrada celebrado en Valladolid en Abril de 1907*
- DD.AA., *Crónica del segundo Congreso Nacional de Música Sagrada celebrado en Sevilla*. 12-15 Nov. 1908
- DD.AA., *Crónica del Tercer Congreso Nacional de Música Sagrada*, Barcelona, 1913
- DD.AA., *Dissertazione sopra il grave disordine ed abuso della Moderne Musica vocale ed instrumentale che si è introdotta a' nostri di nelle chiese* (Venezia, 1821)
- DD.AA., *La Musique d'Eglise : Compte rendu du Congrès de Musique Sacre de Tourcoing*. 1919
- Eslava, Hilarión, *Breve memoria de la música religiosa en España*, Madrid, 1860
- Esteve, Francisco, *Lo que debe ser el músico sagrado*, 1912
- García Villoslada, *Historia de la Iglesia en España*, Madrid, 1979
- Gibert, Vicenç M^a de, "El Congrés Litúrgic de Montserrat", 1915, p. 236-238
- Girord, Luis, *De la música religiosa*, Madrid, 1862
- Inzenga, José, *La música en el templo católico*, 1878
- La música aceptada por la iglesia*, Madrid, 1899
- Labajo Valdés, Joaquina. José María Cos, reformista de la música sagrada en España.
- Manzárraga Olavarrieta, Tomás de, *El órgano tradicional litúrgico*, Madrid, 1965
- Manzárraga, Tomás de, *La música sagrada a la luz de los documentos pontificios*, 1968
- Martínez de Antoñana, Gregorio, *La nueva disciplina sobre música sagrada y litúrgica. Textos, notas y comentarios*. Madrid, 1958
- Muneta, Jesús María, *Renacimiento de la música religiosa española*, 1978
- Olmeda, Federico, *Comentario sobre el Motu Proprio de Su. Santidad Pio X en cuanto a la Orquesta Religiosa*, 1904
- Olmeda, Federico, *Pio X y el canto romano*, 1904
- Olmeda, Federico. "La Música sagrada en las parroquias". En *Crónica del Primer Otaño*, Nemesio, *La música religiosa y la legislación eclesiástica*, Barcelona, 1913
- Pio X, *Motu Proprio, Tra le sollicitudine*, 1903
- Pío XII, *Encíclica sobre música sagrada*, 1955
- Pujol, Francesc, "Les cròniques del Pare Villalba del Congrés Nacional de Música Sagrada", a *Revista Musical Catalana*, 1913, p.63-70
- Ratzinger, Joseph. *La festa della fede*, Jaca Book, 1983

Revista de Musicología, VI/2: 335. (1984).

Ripollés, Vicente, *La obra del maestro Pedrell en la restauración de la música religiosa* (en Felipe Pedrell, *Escritos Heorstáticos*)

Romeu, Lluís, "Segon Congrés Nacional de Música Sagrada", a *Revista Musical Catalana*, 1908, p.237-241.

Romeu, Lluís, "XXV aniversari del *Motu Proprio*", a *Revista Musical catalana*, 1928, pp.429 i 483

Rué, Miquel, *La reforma de la Música Religiosa*, 1900

Rueda, Germán, *La desamortización de Mendizábal y Espartero en España*, Madrid, 1986.

Sablayrolles, Maur, "Primer Congrés Nacional de Música Sagrada de Valladolid", a *Revista Musical Catalana*, 1907, p. 93-97.

Sala i Serra, Antoni, *La Música Sacra en el decurs del temps : Apunts sobre la música sacra des de l'edat mitja fins al romanticisme*, 1998

Simón Segura, Francisco, *La desamortización española en el siglo XIX*, Madrid, 1973.

Sunyol, Gregori, "El congrés de Música Sagrada de Tourcoing (21-28-IX 1919)" a *Revista Musical Catalana*, 1919, p. 170-180.

Vacchiano García, Hipólito, *V Congreso Nacional de Música Sagrada celebrado en Madrid del 18 al 22 de noviembre de 1954 : Crónica 1968*

Virgili, M. Antonia. "Antecedentes y contexto ideológico de la recepción del *Motu Proprio* en España". *Revista de Musicología*, 2004

Virgili, M. Antonia, "El canto popular religioso y la reforma litúrgica en España (1850-1915), en *Aisthesis*, nº 47, Santiago de Chile

Weinmann, Carlos, *Historia de la Música Sagrada*, 1916

Objectius

Estudiar l'evolució de la música litúrgica en els darrers segles a la llum de la nova creació i la diferent recepció de la música en una societat renovada.

Descriure i analitzar la voluntat de retornar als orígens de la música litúrgica i el moviment de purificació de la litúrgica.

Estudiar els documents generats pels responsables de la litúrgica per fomentar el debat sobre els nous usos de la música en context litúrgic.

Avaluació

Avaluació continua a través de treballs de lectura i comentari.

Breu treball final de documentació i reflexió sobre algun dels aspectes tractats a classe.

Descripció

Presencial: Lliçons frontals. Lectures i activitats avaluables.

Tipus: presencial (12h).

Metodologia: Treball escrit: anàlisi i contextualització d'una obra escollida entre les analitzades